EIROPAS PARLAMENTS

2004 *2009*

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2008/2157(INI)

18.9.2008

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par *FRONTEX* aģentūras un Eiropas Robežu novērošanas sistēmas *EUROSUR* novērtējumu un turpmāko attīstību
(2008/2157(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referents: *Javier Moreno Sánchez*

PR_INI

SATURS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PROJEKTS....3

PAMATOJUMS....8

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par *FRONTEX* aģentūras un Eiropas Robežu novērošanas sistēmas *EUROSUR* novērtējumu un turpmāko attīstību
(2008/2157(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Komitejas ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par *FRONTEX* aģentūras novērtējumu un turpmāko attīstību (COM(2008) 0067),

– ņemot vērā Komitejas ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Robežu novērošanas sistēmas (*EUROSUR*) izveidi (COM(2008) 0068),

– ņemot vērā Komitejas ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par gaidāmajiem robežu pārvaldības uzlabojumiem Eiropas Savienībā (COM(2008) 0069),

– ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2007/2004 (2004. gada 26. oktobris), ar ko izveido Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām[1],

– ņemot vērā Eiropas imigrācijas un patvēruma paktu, par kuru 27 dalībvalstis vienojās 2008. gada 7. jūlijā Parīzē un kas tiks apstiprināts nākamās Eiropas Padomes sēdes laikā 2008. gada oktobrī,

– ņemot vērā Eiropas Padomes prezidentūras 2005. gada 15. un 16. decembra secinājumus par „globālo pieeju migrācijas jautājumam: darbības prioritātes Āfrikā un Vidusjūras valstīs” — tie atrodami Eiropas Padomes kārtējās prezidentūras 2006. gada 14. un 15. decembra secinājumos,

– ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 863/2007 (2007. gada 11. jūlijs), ar ko izveido mehānismu ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību izveidei[2],

– ņemot vērā 2007. gada 26. septembra rezolūciju par politikas prioritātēm cīņā pret trešo valstu pilsoņu nelegālo imigrāciju[3],

– ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu un Ārlietu komitejas, Attīstības komitejas un Budžeta kontroles komitejas viedokļus (A6-0000/2008),

[1] OV L 349, 25.11.2004., 1. lpp.
[2] OV L 199, 31.7.2007., 30. lpp.
[3] OV C 219E, 28.8.2008., 223. lpp.

A. tā kā cīņai pret nelegālo imigrāciju un jo īpaši visu Eiropas Savienības robežu integrētai pārvaldībai jānorisinās migrācijas parādību, tajā skaitā legālās migrācijas organizēšanas, legālo imigrantu integrācijas un sadarbības ar izcelsmes un tranzīta valsti, globālas un harmonizētas pieejas ietvaros,

B. tā kā šīs migrācijas parādības eksistē tikpat ilgi kā atšķirības dažādu pasaules reģionu attīstībā un šā iemesla dēļ migrācijas plūsmas pārvaldība būtu organizējama sinerģijā ar attīstības un sadarbības ar trešām valstīm politiku,

C. tā kā Eiropas Savienības ārējo robežu novērošana ir dinamisks nelegālās imigrācijas apkarošanas elements, kas jāpapildina ar represīvās politikas pasākumiem, piemēram, cīņa pret nelegālo nodarbinātību ar tādas direktīvas palīdzību, kurā paredzētas sankcijas trešo valstu pilsoņu, kas nelegāli uzturas valstī, darba devējiem un kas vērstos pret organizētās noziedzības pārziņā esošajām organizētajām grupām,

D. tā kā pat, ja katrai dalībvalstij ir jāuzņemas savas robežas kontrole, migrācijas spiediena dēļ, kas īpaši izteikts Eiropas Savienības austrumu un dienvidu daļā, nepieciešams nodrošināt obligāto līdzatbildību un solidaritāti starp dalībvalstīm, lai tādējādi atvieglotu mobilizējamo materiālo un cilvēku resursu apvienošanu cīņai pret šo parādību,

E. ar gandarījumu apkopojot pirmos *FRONTEX* aģentūras rezultātus kopš darbības uzsākšanas 2005. gada oktobrī, un tā kā šajā attīstības posmā ir radusies nepieciešamība izstrādāt vidēja termiņa un ilgtermiņa stratēģiju,

F. tā kā šī stratēģija dos iespēju pārbaudīt „*obligātās solidaritātes*" principa dzīvotspēju starp dalībvalstīm (šis princips jau bija noteikts Regulas (EK) Nr. 863/2007 (2007. gada 11. jūlijs), ar ko izveido mehānismu ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību izveidei, ietvaros[1] (*RABIT* sistēma — *Rapid Border Intervention Teams*)), kas koordinē Eiropas Savienības ātrās reaģēšanas kapacitāti ārkārtas gadījumos), lai varētu izvēlēties atbilstošu *modus operandi*, kas garantētu nepieciešamo materiālo (uzskaitīti centralizētajā pieejamā tehniskā aprīkojuma sarakstā (*CRATE — Centralised Records of Available Technical Equipment*)) un cilvēku resursu beznosacījumu nodošanu aģentūras rīcībā tās efektīvas darbības nodrošināšanai,

G. tā kā visām aģentūras noteiktajām darbībām jāatbilst starptautisko tiesību normām, īpaši tām, kas saistītas ar cilvēktiesībām, cilvēka cieņas principiem un bēgļiem, īpaši tiesībām uz patvērumu un neizraidīšanas principu,

H. tā kā aģentūras pienākums būs papildināt visas savas darbības ar piesardzības pasākumiem un izmantot līdzekļus, kas piemērojami visneaizsargātākajām personām, sievietēm un bērniem, un īpaši nepilngadīgām personām bez pavadoņa un cilvēkiem ar veselības traucējumiem,

I. tā kā svarīgs *FRONTEX* darbības humanitārā aspekta papildinājums ir maksimāla juridiskā drošība gan glābšanas operāciju, kuras tai uzdots veikt, gan arī atgriešanas operāciju, kurās tai būs jāpiedalās, ietvaros,

[1] OV L 199, 31.7.2007., 30. lpp.

J. tā kā specializētā *FRONTEX* darbības nodrošināšanā iesaistītā darbaspēka atlase beigusies ar lieliskiem rezultātiem, tā ir jāturpina un jāattiecina uz trešo valstu darbaspēku, kam cieši jāsadarbojas ar aģentūru,

1. aicina dalībvalstis apspriest migrācijas problēmjautājumus, izmantojot globālu pieeju, kas vienlīdz spēcīgi atbalsta Eiropas Savienības robežkontroles pastiprināšanu, cīņu pret nelegālo imigrāciju un ārvalstnieku, kas uzturas nelegāli, atgriešanu viņu dzimtajā zemē, cīņu pret nelegālo nodarbinātību un tirdzniecību ar cilvēkiem, kā arī legālās imigrācijas organizēšanu un pasākumu ieviešanu, kuri atvieglo legālo imigrantu integrāciju, vispasaules partnerības stiprināšanu ar trešajām valstīm, atbalstot pozitīvu saikni starp migrāciju un attīstību, kā arī homogēnas politikas veidošanu patvēruma tiesību jautājumā Eiropas Kopienas līmenī,

2. uzsver, ka *FRONTEX* ir absolūti nepieciešams apzināties, ka tā var rēķināties ar dalībvalstu rīcībā esošajiem līdzekļiem gan neliela mēroga operācijās, gan pastāvīgās misijās,

3. šā mērķa sasniegšanai aicina dalībvalstis pēc iespējas ātrāk pabeigt „obligātās un neatsaucamās solidaritātes" sistēmas izstrādi, kas ļautu *FRONTEX*, sagatavojot un īstenojot savas misijas, novērst draudus konkrētā teritorijā, izmantojot līdzekļus, ar kuriem tā var rēķināties reālajā laikā,

4. pieprasa organizēt pastāvīgas un operatīvas kopīgas patruļas visa gada garumā visās augsta riska zonās, īpaši pie jūras robežas,

5. aicina dalībvalstis pēc iespējas ātrāk uzskatāmi uzsākt šā solidaritātes principa piemērošanu, īpaši palielinot materiālos līdzekļus, ko tās attiecīgi nodod aģentūras rīcībā, un praktiski nodrošinot to absolūtu pieejamību,

6. aicina *FRONTEX* iesniegt Padomei un Eiropas Parlamentam ziņojumu, kurā detalizēti aprakstīts *CRATE* uzskaitīto materiālu efektīvs pielietojums un reālā pieejamība, un nepieciešamības gadījumā uzsvērt radušās grūtības,

7. pieņemot, ka varētu būt ilgstoši novērojama nepietiekama līdzekļu pieejamība, aicina dalībvalstis operatīvi paredzēt izmaiņas *FRONTEX* budžetā, kas ļautu aģentūrai īrēt vai iegūt īpašumā savus materiālus, kas nepieciešami misiju īstenošanai,

8. atgādina, ka Eiropas Parlaments, izmantojot savas budžeta iestādes tiesības, jau ir palielinājis *FRONTEX* budžetu kopš aģentūras izveides brīža un uzraudzīs tā mērķtiecīgu izlietojumu, kā arī pielāgošanu savu funkciju uzlabošanai,

9. izsaka atzinību par svarīgas sadarbības veicināšanu, ko īstenoja vairākums trešo valstu, ar kurām *FRONTEX* ikdienā jāsadarbojas, un kas ir palīdzējusi gūt ļoti pozitīvus rezultātus kā, piemēram, Kanāriju salu gadījumā,

10. aicina *a contrario* trešās valstis, kuru sadarbība ir nepietiekama — patiesībā neeksistējoša —, darīt visu iespējamo, lai atvieglotu aģentūras darbu, galvenokārt nodrošinot savu dienestu efektīvu sadarbību aizsardzības jautājumos,

11. aicina dalībvalstis atļaut pārskatīt *FRONTEX* pilnvaras, lai novērstu juridiskās nepilnības, kas varētu traucēt aģentūras darbībai, un jo īpaši integrētu precīzus juridiskos nosacījumus attiecībā uz tās iejaukšanos glābšanas operācijās jūrā, kā arī dalību atgriešanas operācijās un iespēju trešo valstu komandām lūgt palīdzību, īpaši īstenojot pilotprojektus, kuros tās būtu galvenās ieguvējas,

12. konstatē, ka šādi paplašināta *FRONTEX* kompetences sfēra un tās regulārs ieguldījums cīņā pret nelegālo imigrāciju no proporcionalitātes principa ievērošanas aspekta varētu attaisnot aģentūras loģistikas un administratīvās kapacitātes strukturālo attīstību,

13. jo īpaši paredz, ka gadījumā, ja izvēlētais temps un līdzekļi vēl neattaisno decentralizētu aģentūru skaita palielināšanu, divu atsevišķu nodaļu izveidi — vienas, kas koordinē darbību pie sauszemes robežām, otras, kas koordinē jūras operācijas, — varētu plānot šodien,

14. uzstāj, ka nepieciešams turpināt aģentūras darbā mobilizētā darbaspēka izglītošanu — īpaši jūras, patvēruma un pamattiesību jautājumos —, tajā skaitā pēc tās pilnvaru paplašināšanas attiecināt to arī uz iesaistīto ārpuskopienas valstu darbaspēku; šā mērķa vārdā iedrošina *FRONTEX* sadarboties ar citām iestādēm, piemēram, Starptautisko Migrācijas organizāciju, Pamattiesību aģentūru un ANO Augstāko komisariātu bēgļu jautājumos,

15. izsaka atzinību par Eiropas Padomes rīkotajām pārrunām ar mērķi nostiprināt *EUROSUR* sistēmu, lai panāktu visu novērošanas ierīču optimālu izmantošanu, galvenokārt paplašinot to pašreizējo pārklājumu, kas šobrīd aptver tikai daļu no zonām, kurās nepieciešams veikt darbības,

16. pieprasa, lai nekavējoties tiktu uzsākta nacionālo novērošanas sistēmu veidošana un to savienošana tīklā, konsekvences nolūkos pieejamo rīku grupēšana tiktu uzticēta *FRONTEX*, īpaši internetam pieslēgta un droša informācijas un koordinēšanas tīkla pārvaldība, kas paredzēts dalībvalstu dienestiem, kuri atbild par migrācijas plūsmu pārvaldību (*ICONET*), un Informācijas, apspriežu un informācijas par robežšķērsošanu un imigrāciju apmaiņas centra (*CIREFI*) darbības atjaunošana; uzsver nepieciešamību veicināt aģentūras sadarbību riska analīzes jautājumos ar citām Eiropas aģentūrām, kā arī starptautiskām organizācijām un trešo valstu par robežkontroli atbildīgajām iestādēm,

17. aicina dalībvalstis rūpēties par to, lai pētniecības procesā tiktu īpaši ņemtas vērā par robežkontroli atbildīgo dienestu specifiskās vajadzības,

18. uzsver, ka Eiropas Savienības robežu pārvaldības globālajā sistēmā ir nepieciešams iestrādāt jaunas Eiropas sistēmas, kas palīdzētu nodrošināt robežkontroli: Elektroniskās ceļošanas atļaujas sistēmu (*ESTA — Electronic System for Travel Authorization*), iebraukšanas/izbraukšanas sistēmu, *Fast track* un citas,

19. aicina *FRONTEX* uzņemties iniciatīvu kopīgas informācijas apmaiņas vides izveidē starp kompetentām valsts iestādēm, lai optimizētu šo jutīgo datu apkopšanu, analīzi un izplatīšanu; pieprasa Eiropas Drošības pētījumu un jauninājumu forumam (*ESRIF — European Security Research and Innovation Forum*) sniegt savu ieguldījumu šā mērķa īstenošanā, priekšplānā izvirzot kopīgus centienus uzlabot novērošanas ierīces un

novatorismu,

20. aicina aģentūru informēt Eiropas Parlamentu, ja noslēgtas vienošanās ar trešām valstīm, kā arī publiskot novērtējuma ziņojumus par kopīgām darbībām,

21. uzdod savam prezidentam nodot šo rezolūciju Padomei un Komitejai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī ANO Augstākajam komisariātam bēgļu jautājumos un Starptautiskajai Migrācijas organizācijai.

PAMATOJUMS

I. Ievads

„Es vēlos smaidīt, jo jūtu sevī titāna spēku. Esmu sasniedzis Eiropu. Esmu šķērsojis jūras un pārlēcis kalniem.

...

Massambalo. Viņš atcerējās iepriekšējā dienā dzirdēto stāstu. Tieši tā viņu sauca, šo imigrantu dievu, kas metas cauri ēnu kontinentam, lai rūpētos par tautām, ko piemeklējušas ciešanas."

„Eldorado", Lorāns Godē, izd. *Acte du Sud*

Ne brīnišķīgajā Lorāna Godē romānā minētais dievs, ne kādi citi emigrantu dievi nespēj parūpēties par arvien pieaugošo skaitu cilvēku, kas, bēgot no nabadzības, „šķērso jūras un pārlec kalniem", lai sasniegtu sapņu zemi Eiropu. Daudzie jūrā pazudušie un attēli ar dažādajām laivām, kas nemitējas pietauvoties Eiropas Savienības dienvidu krastos, mums ik dienas to atgādina.

Minētie dievi nespēj pasargāt šos izmisušos ļaudis ne no nāves briesmām, kas tos apdraud uzsāktajā cerības ceļā, ne no mafijas nagiem, ne cilvēku tirdzniecības organizētājiem, ne no darba devējiem, kas viņus bez sirdsapziņas pārmetumiem necilvēcīgi nodarbinās, tiklīdz tie būs nonākuši Eiropā.

Tāpēc mūsu, cilvēku un eiropiešu, uzdevums ir pārtraukt šo elles ceļu un apturēt nelegālo imigrāciju. Tajā pašā laikā mums ir jāpanāk, lai Eiropas Savienībā ieceļotu vienīgi tie imigranti, kas izvēlējušies likumīgu ceļu, un lai tiktu pieliktas visas pūles, palīdzot šiem cilvēkiem integrēties mūsu sabiedrībā.

Mums, eiropiešiem, ir jāīsteno atbilstoša sadarbība ar šo cilvēku izcelsmes valstīm, lai imigrācija kļūtu par attīstības faktoru gan šīm zemēm, gan mūsu valstīm, kas imigrantus uzņem, gan jo sevišķi pašiem imigrantiem.

Lai sniegtu visaptverošu Eiropas atbildi uz šo izaicinājumu, mums ir jātiek galā ar nepateicīgu, bet neizbēgamu uzdevumu – robežkontroles sakārtošanu uz visām Eiropas Savienības ārējām robežām.

Tā ir tikai redzamā daļa no vispārējās politikas, kas Eiropas Savienībai ir jāattīsta un kuras galvenos elementus atgādina nesen pieņemtais Eiropas imigrācijas un patvēruma pakts.

Tieši šajā kontekstā iekļaujas iniciatīvas ziņojuma projekts, ko referents jums piedāvā un kurā viņš ieskicē priekšlikumu par to, kādai jābūt *FRONTEX* aģentūras un Eiropas robežu novērošanas sistēmas *EUROSUR* nākotnes attīstībai, atbildot Eiropas Komisijas paziņojumam par šo tēmu.

Referents ir centies smelt pieredzi no dažādām viedokļu apmaiņām, kas notika 2008. gada 30. jūnija publiskās noklausīšanās laikā, kā arī sarunās *LIBE* komitejā un ar Komisijas, Padomes, NVO un, protams, pašas aģentūras pārstāvjiem, jo īpaši tās direktoru un direktora vietnieku. Dažādu politisko grupu ieteiktie grozījumi bagātinās notiekošās diskusijas un ziņojumu.

Visbeidzot, lai gūtu pilnīgu skatījumu uz robežu integrētu pārvaldību, šis ziņojums ir jāskata vienlaikus ar EP ziņojumu par Komisijas paziņojumu „Sagatavojot nākamos soļus robežu pārvaldībai Eiropas Savienībā".

II. SASNIEGUMI 2005. – 2007. GADĀ

FRONTEX darbība galvenokārt ir saistīta ar dalībvalstu **operatīvās sadarbības koordināciju ārējo robežu pārvaldības jomā**.

Aģentūras mērķis ir uzlabot dalībvalstu ārējo robežu integrēto pārvaldību, lai cīnītos ar nelegālo imigrāciju un cilvēku tirgotāju tīkliem, tajā pašā laikā pilnīgi ievērojot imigrantu cieņu un pamattiesības, jo īpaši viņu tiesības uz dzīvību. Tāpēc EP būtu jāprasa, lai tiek mainītas aģentūras pilnvaras un precizēti juridiskie nosacījumi attiecībā uz cilvēku glābšanu jūrā. Aģentūrai ir arī jāturpina ievērot piesardzību un rūpēties par to, lai tās rīcībā būtu nepieciešamie līdzekļi, lai pret pašiem neaizsargātākajiem cilvēkiem, sievietēm un bērniem, un jo īpaši nepilngadīgajiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām izturētos ar cieņu un ievērojot viņu cilvēktiesības.

2006. un 2007. gadā aģentūra vadīja 28 kopējas darbības – 9 uz jūras robežām, 12 uz sauszemes robežām un 7 uz gaisa robežām; turklāt tām vēl jāpieskaita 10 pilotprojekti, kas īstenoti papildus šīm darbībām.

Minētās darbības rada vērtīgu labāko prakšu piemēru un informācijas apmaiņu, kā arī dara intensīvāku ikdienas sadarbību starp valstu robežsardzes dienestiem: divu gadu laikā vairāk nekā 53000 cilvēku ir tikuši aizturēti uz robežām vai viņiem tikusi aizliegta robežas šķērsošana, ir atklāti vairāk nekā 2900 viltotu ceļošanas dokumentu un aizturēti 58 nelegālās migrācijas organizētāji.

Dalībvalstu līdzdalība ir bijusi dažāda: vidēji 7 dalībvalstis piedalījās darbībās uz jūras robežām, 9 dalībvalstis – darbībās uz sauszemes robežām un 11 dalībvalstis – darbībās uz gaisa robežām. EP būtu jāprasa, lai visas dalībvalstis ievēro savas saistības un nodod aģentūras rīcībā materiālos un cilvēku resursus, kas nodrošinātu tās efektīvu darbību, saskaņā ar „obligātās solidaritātes" principu, kas nostiprināts ar *RABIT* regulu. Gadījumā, ja pieejamie līdzekļi turpinās pietrūkt, būs jāizskata iespēja mainīt aģentūras budžetu, lai panāktu, ka tā spēj iegādāties vai nomāt pati savu aprīkojumu.

Nodaļā par citām lielākajām iniciatīvām jāatzīmē Eiropas patruļu tīkla izveide (2007. gada maijā) darbībai attiecīgo dalībvalstu piekrastei tuvās teritorijās, kā arī centralizētā pieejamā tehniskā aprīkojuma saraksta (*CRATE*) izveide, kas kalpo robežu kontrolei un novērošanai.

Stratēģijas ziņā pieredze liek par prioritāti uzskatīt operatīvo sadarbību cīņai pret nelegālo imigrāciju uz jūras robežām Eiropas dienvidos. Tāpēc Eiropas Parlamentam būtu jāprasa, lai tiek izskatīta iespēja izveidot specializētus reģionālos aģentūras birojus dalībvalstīs, kurās ir pastāvīgi nelegālās imigrācijas draudi, un lai augsta riska teritorijās tiek sistematizēta vēršanās pie pastāvīgajām misijām.

FRONTEX var arī sniegt **atbalstu dalībvalstīm, kas saskārušās ar situāciju, kura prasa pastiprinātu operatīvo un tehnisko palīdzību un ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību izvietošanu**.

RABIT sistēma, kas stājās spēkā 2007. gada 20. augustā un ko Eiropas Parlaments apstiprināja pirmajā lasījumā, paredz „ātrās reaģēšanas spēju", kas paredzēta papildu cilvēku resursu nodrošināšanai ikvienai dalībvalstij, kas saskārusies ar grūtībām. Šim nolūkam izveidotajā ātrās reaģēšanas robežapsardzības centrā ir apmēram 500 līdz 600 robežsargi; 2007. gada rudenī notika mācības.

FRONTEX būtu jāparedz iespēja laikus iegādāties pašai savu aprīkojumu, ko lietotu ātrās reaģēšanas vienības, lai tā nodrošinātu šo vienību gatavību ārkārtas situācijās iesaistīties visīsākajos termiņos.

Turklāt *FRONTEX* attīsta **atbalstu dalībvalstīm viņu nacionālo robežapsardzības vienību apmācībā**, tajā skaitā **definējot kopējus apmācības noteikumus**.

Deviņdesmit septiņās apmācības darbībās, ko aģentūra *FRONTEX* ir īstenojusi, ir piedalījušās 1341 persona. Šo darbību mērķis ir harmonizēt robežsargu apmācību visā Eiropā.

Izvēlētā pieeja ir izrādījusies ļoti auglīga, tāpēc to ir vērts paplašināt, ievērojot (un rīkojoties saskaņā ar) Šengenas *acquis*. Apmācības centieniem būtu jāattiecas uz to trešo valstu personāla apmācību, kas sadarbojas ar aģentūru *FRONTEX*. Ir jāattīsta arī sadarbība ar starptautiskajām institūcijām, piemēram, Starptautiskās migrācijas organizāciju (IOM) un UNHCR.

Jāuzsver arī tas, ka aģentūra arī pati īsteno **riska analīzes**, kam ir izšķiroša un visaptveroša loma tās darbībā: tādējādi otrā ikgadējā novērtējuma laikā (2007. gada februārī) aģentūra piedalījās ziņojuma izstrādē par apdraudējumiem, ko rada organizētā noziedzība, kā arī, sadarbojoties ar Eiropolu, piedalījās ziņojuma izstrādē par augsta riska ceļiem, ko izvēlas nelegālie imigranti Rietumbalkānu reģionā.

Šim nolūkam *FRONTEX* 2007. gadā pievienojās *ICONet tīklam* (tas kopš 2006. gada iesaistītajiem dienestiem dod iespēju apmainīties ar informāciju par nelegālās imigrācijas plūsmu), lai ar attiecīgajām dalībvalstīm apmainītos ar informāciju, kas skar riska analīzi, kopējo darbību sagatavošanu un atgriešanas darbības; turklāt aģentūra piedalās arī *CIREFI* (Informācijas, pārdomu un kontaktu centrs robežšķērsošanas un imigrācijas jomā) *sanāksmēs*.

Lai izmantotu sinerģijas un ietaupītu līdzekļus, aģentūrai *FRONTEX* būtu jāpārvalda dažādie pieejamie instrumenti un struktūras.

Aģentūra iesaistās **pētniecībā jomās, kas skar ārējo robežu kontroli un novērošanu**: šī *„modrība"* jau ir izpaudusies kā 6 projektu īstenošana un 7 darbsemināru/semināru

organizēšana par pētniecības un attīstības tēmu, kas palīdzēja izstrādāt un noteikt ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (tostarp *BIOPASS*) un Eiropas robežu novērošanas sistēmu; bet jo īpaši aģentūra aktīvi piedalās jaunā *Eiropas Drošības pētījumu un jauninājumu foruma* darbā, kura ietvaros ir izveidota arī atsevišķa darba grupa, kas nodarbojas ar robežu drošību.

Turpmāk ir jāgādā par to, lai dažādās pētniecības darbībās tiktu īpaši ņemtas vērā par robežu kontroli atbildīgo dienestu konkrētās vajadzības.

Visbeidzot, veicot kontroles un novērošanas operācijas, aģentūra ir pilnvarota **sniegt dalībvalstīm nepieciešamo palīdzību kopīgu atgriešanās pasākumu organizēšanā.** Lai arī aģentūra jau ir atbalstījusi 9 šāda veida operāciju organizēšanu, tās loma un juridiskie nosacījumi aizvien ir neskaidri un tiem ir jātiek skaidri noteiktiem.

III. ILGTERMIŅA SKATĪJUMS

FRONTEX būs būtisks, ja ne pats svarīgākais, elements ES robežu integrētas pārvaldības stratēģijas ilgtermiņa attīstībā. Pakāpeniski attīstot aģentūras kapacitāti, tā var sniegt patiesu pievienoto vērtību vispārējai Šengenas sistēmai, jo īpaši attiecībā uz **pasākumiem, kuros notiek sadarbība ar trešām valstīm,** nodrošinot koherenci starp aģentūras darbībām un vispārējo ārpolitikas kontekstu.

Jau ir definēti nosacījumi sadarbībai ar Krievijas, Ukrainas un Šveices iestādēm, kas dod lieliskus rezultātus, un par daudziem citiem sadarbības nosacījumiem pašlaik notiek sarunas.

Attiecībā uz **robežapsardzības pasākumiem** aģentūra *FRONTEX* vienlaikus turpina pārdomas par „viena biroja" koncepciju, kas apvienotu muitas iestādes un robežkontroles dienestus, tajā pašā laikā arī turpinot apkopot labākās prakses piemērus sadarbībā starp kompetentajām struktūrām un vispilnīgāk īstenoto pilotprojektu jomā.

Būtiskākais aģentūras ieguldījuma elements būs tā līdzdalība ***EUROSUR*** sistēmas izstrādē (ko Padome nolēmusi 2006. gada 14. – 15. decembrī), kas galveno vērību pievērš ES dienvidu un austrumu robežām un kuras pirmajai prioritātei ir jābūt centieniem integrēt visus pieejamos jūras novērošanas līdzekļus, lai pēc iespējas labāk īstenotu uzticētos uzdevumus: *samazināt nelegālo imigrantu skaitu*, kam izdodas ieceļot ES, nostiprināt iekšējo drošību visā Eiropas Savienības teritorijā, piedaloties *cīņā pret pārrobežu noziedzību un tas apturēšanā,* un *stiprināt savu meklēšanas un glābšanas spēju*, lai pasargātu vairāk cilvēku dzīvību (visos trijos gadījumos, lai *EUROSUR* darbība būtu veiksmīga, ir nepieciešama pilnīga attiecīgo trešo valstu iesaistīšanās, jo īpaši Vidusjūras dienvidu perimetra valstu iesaistīšanās, jo no tām notiek vislielākā migrācijas plūsma uz Eiropas Savienību).

Lielākais izaicinājums ir panākt labāku esošo novērošanas infrastruktūru koordinēšanu un paplašināt to pašreizējo darbības lauku, kas pagaidām klāj tikai daļu to teritoriju, kurās ir jāveic darbības, lai iegūtu pilnīgas zināšanas par situāciju reālajā laikā un vairotu represīvo un/vai glābšanas dienestu reaģēšanas spējas. EP būtu jāprasa, lai nekavējoties tiktu uzlabotas valstu novērošanas sistēmas un lai tās tiktu savstarpēji saslēgtas vienotā tīklā. Pētniecības un attīstības jomā būtu jādod priekšroka kopējiem pasākumiem novērošanas instrumentu pilnveidošanā un inovācijā.

Visbeidzot, būtu jānosaka, kam tiks uzticēts izveidot vienotu informācijas aprites telpu starp kompetentajām valstu iestādēm, lai optimizētu augsta riska datu savākšanu, analīzi un izplatīšanu.

Šķiet, ka gan *FRONTEX*, gan *EUROSUR* būs tie, kas uzstās uz nepieciešamo **operatīvo solidaritāti** starp dalībvalstīm, jo vienīgi aktīva solidaritāte ļaus novirzīt resursus uz ārējo robežu sektoriem, kuros ir visnozīmīgākās vajadzības.

Savukārt attiecībā uz **pilntiesīgas Eiropas robežsardzes sistēmas** izveidi jāatzīst, ka to nevarēs īstenot, pirms nebūs gūti pirmie secinājumi par aģentūras *FRONTEX* darbību, jo, lai arī tiek pamatoti uzdoti jautājumi par pašreizējās līdzekļu piešķiršanas sistēmas uzlabošanu iesaistītajiem sektoriem un par to, kā panākt, lai esošie mehānismi būtu rentablāki, tomēr šie jautājumi nedrīkst apslēpt (nemaz nerunājot par šādas sistēmas izveides neizbēgamo politisko dimensiju) to, ka Eiropas Savienības dalībvalstīs kopā jau ir 450000 robežsargu...